

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870

NO. 63. — ŠTEV. 63.

NEW YORK, SATURDAY, MARCH 17, 1934. — SOBOTA, 17. MARCA 1934

TELEFON: Chelsea 3-3878

VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

PETDNEVNO PREMIRJE V AVTOMOBILSKI INDUSTRIJI

AVTOMOBILSKI MAGNATJE ODLOČNO NASPROTUJEJO WAGNERJEVI PREDLOGI

Industrijalni diktator predlaga ustanovitev trajne razsodiščne oblasti. — Izvoljeni zastopniki delavcev naj imajo popolno pravico pogajati se z delodajalcem. — Magnatje se boje diktature strokovnih unij. — Stališče, ki ga zavzemajo industrijalci, je nepošteno, neameriško in škodljivo javnim interesom.

WASHINGTON, D. C., 16. marca. — Nevarnost splošnega štrajka, ki je imel izbruhniti v avtomobilski industriji, je za dobo petih dni odstranjena. NRA je posredovala, in njeno posredovanje je bilo uspešno.

Industrijalni ravnatelj Hugh S. Johnson je dolgo časa konferiral z W. Knudsenom, članom upravnega sveta General Motors Corporation.

Po konferenci je izjavil, da se bo vršil v ponedeljek v New Yorku sestanek izvršilnega odbora narodne avtomobilske trgovske zbornice ter bo pri tej priliki določil, kakšno stališče bo zavzel v bočnosti.

Istočasno so izjavili voditelji strokovne organizacije, da bo preteča stavka odgodena do srede.

William Collins, ki vodi organiziranje delavcev v detroitskem okrožju, je rekel:

— V sredo bodo vse avtomobilske tvornice zaprte in bodo ostale zaprte, dokler ne bodo tvorničarji izvedli vseh določb, ki jih jim narekuje pravilnik NRA.

Spor med delodajalcem in delavci v avtomobilski industriji je izbruhnil zaradi strokovnih organizacij.

American Federation of Labor pravi, da delodajalcem ne dovole delavcem, da bi izvolili svoje zastopnike, ki bi se pogajali glede delovnega časa in plač. Namesto tega so začeli delodajalcem ustanavljati kompanijske unije ter prete delavcem z odpustom, ako se jim ne pridružijo.

Industrijalni diktator Johnson se je pojavit z dvema predlogama: — Ustanovi naj se trajna razsodiščna komisija, ki bo presojala pritožbe delodajalcem in delavcem; edinole zastopniki strokovnih organizacij, ne pa zastopniki kompanijskih unij imajo pravico pogajati se glede delovnega časa in plač.

Kolikor se je moglo dognati, je Knudsen ob predlogu odločno zavrnit.

Zastopniki strokovnih organizacij so zelo razočarani, ker se je zadeva tako zavlekla.

Po posvetovanju v glavnem stanu Federacije so se odpeljali v Detroit, kjer bodo svojim članom pojasnili vse podrobnosti washingtonskih pogajanj.

Ker je le malo upanja, da bi se delodajalcem vklonili, bo stavka izbruhnila v sredo zjutraj.

Voditelji strokovnih organizacij so soglasno izjavili, da je stališče, ki ga zavzemajo delodajalcem nepoštano, neupravičeno, neameriško in škodljivo javnim interesom.

DETROIT, Mich., 16. marca. — Ravnatelji narodne avtomobilske trgovske zbornice so danes odločno nastopili proti predlogi senatorja Wagnerja, čije svrha je ustanoviti trajno posredovalno oblast.

Ako bi se vresničila Wagnerjeva želja, bi bil vsak delavec primoran vstopiti v strokovno organizacijo. Nihče bi se ne oziral na delavca, če želi to storiti ali ne.

Po mnenju avtomobilskih magnatov bi se pojavila v Združenih državah diktatura strokovnih organizacij, ki bi odvzela tvorničarjem vso moč, oblast in veljavo.

Dollfuss bo sklenil zvezo z nazicijci

BYRDOVO LETALO SE JE RAZBIL

Aeročlan se je razbil. — Pilot je preprečil še večjo nesrečo. — Zaloge je treba prepeljati.

Little America, 16. marca. — Stirje letalo Byrdove ekspedicije so ušli resnim poškodbam, ko je eden izmed stirih aeroplakov, katerega je vodil pilot Isaac Schlossbach, treščil na tla in se razbil.

To je bil monoplanski Fokkerjevega izdelka ter je bil dolochen za prevoz zalog iz Little America do skladališča, ki je bilo postavljenega 100 milij proti jugu.

Admiral Richard E. Byrd je pilot Schlossbachu izrazil vse priznanje, da je s pričujočnostjo svojega duha in s svojo spretnostjo preprečil še večjo nesrečo ter so Schlossbach v njegovih trijetih spremljevale odnesli samo lahke poškodbe. Admiral Byrd je takoj odpošal drugi aeroplanski na poizkusni let, in ko je preizkušnjo prestal, ga je postal b zalogami v južno taborišče.

— Lepo vreme v tem letnem času je predlageno, da bi zapravljali čas. — je rekel Byrd. — Od sedaj po do 19. aprila, ko nastopijo zimski noči, bo maš lepega vremena, zato se ga moramo sedaj poslužiti.

Vzrok nesreče je bil najbrže kak mehanični pogrešek.

Ko se je Schlossbach odpravil z aeroplonom, je motor nekam žadno rotopal in aeroplanski se je le posnel dvigal. Nagibal se je na levo in desno, se dvigal in zopet padal.

Zato je aeroplanski obrnil, da bi zopet pristal. Admiral Byrd je s svojimi možmi z veliko skrbjo gleval in čakal, kaj se bo zgodilo.

Schlossbach je počasi skušal pristati, toda aeroplanski je z veliko silo zadele ob tla, toda se ni vzgjal, ker je v zadnjem trenutku Schlossbach zaprl motor. Vsi stirje so se zelo pretresli, toda so bili le malo opraskani.

Po ure pozneje se je pod vodstvom pilota Williama Bowaina dvignil drugi aeroplanski, in je odprjal 800 funtov živeža. V prevozno službo bo postavljen še en aeroplanski, da bo čim prej prepeljana zaloga 8 ton.

LINDBERGH NASTOPIL KOT
PRIČA

Washington, D. C., 16. marca. — Pred senatnim odborom za poštne zadeve je nastopil včeraj kot priča znani letalec Lindbergh, ki je izjavil, da nikakor npr. prav, ker je vsele vladu brez vsakega predhodnega obvestila privatnim kompanijam pravico za prevažanje zračne pošte.

Po njegovem mnenju bi morale imeti kompanije priliko za zagovor, in šele če bi se jima dokazala krivda, naj bi bili kontrakti preklicani.

OSEM ZAMORCEV USMR-

ČENIH

V raznih južnih državah so včeraj obesili oziroma usmrtili na električnem stolu osem zamorcev,

ki so bili obsojeni na smrt zaradi posilstva belih dekle.

SREBRNE VALUTE SEDAJ NE BO

Morgenthau očita zagovornikom srebrne valute špekulacijo. — Dokler se položaj izboljšuje, vlada ne bo spremenila ničesar.

Washington, D. C., 16. marca. — Člani odbora poslanske zbornice za kovanje denarja so se zglašili pri zveznem zakladničarju Morgenthau ter so se zavzemali za novo "srebrno politiko".

Morgenthau jim je povedal, da na primerno premeniti politike, dokler vladni načrt za izboljšanje gospodarskega položaja kaže napredek. Morgenthau je pozneje češnkiškanski potočevalem povelen, da je preiskava dognala, da se nekateri zagovorniki srebra za stvar zanimajo samo iz sebičnih namenov. Zvezni zakladničar je rekel, da ti gospodje špekulirajo na novyorskem borzu s srebrnimi akcijami. Rekel je, da mu je treba še dokazati, da je srebro zdravilo, ki ozdravjuje bolezni. V primeru z drugimi deželami cena raznega blaga bolj naravnika kot je draga. Pod sedanjimi razmerami ne kaže, da bi bil vpeljan kak drug srebrni kurz. Ako ves svet vpletje londonski sporazum glede srebre, se v prihodnjih štirih letih ni treba batiti nadprodukcije.

Morgenthau je tudi rekel, da srebrni trdniki zadržujejo svoj pridelek, ker v bodočnosti pričakujejo večjo ceno srebra. Predsednik Roosevelt je odredil, da urad za kovanje denarja vsako leto kupi 24,400,000 unc srebra, unč po 64 in pol centa. Od 21. decembra do 9. marca je bilo kupljeno srebra 1,544,000 unč.

Zvezni zakladničar je rekel, da je bo predlog za kontrolno banko tako predelan, da jo bo kongres sprejel. Predsednik želi tako predlogo in vse kaže, da bo kongres to zadevo v kratkem ugodno rešil.

Poleg drugih je bilo arretiranih več Insullovih službownikov, njegova žena in njegova prijateljica ženske grške veletrgarice Kujemoglu. Policija so vse rekli, da je Insull pobegnil, da pa ne vedo, kam je šel.

Ako se je obrnil proti vzhodu, bi mogel skozi Bospor dosegiti v Rusijo, Romunsko ali v Malo Azijo.

Ameriški potni listini Insull

ni hotel sprejeti; ravno tako je tudi zavrnili železniški vozni listek do Pariza. Nobena država pa ni hotel začeti izdati dovoljenja za vstop v deželo.

Njegov beg je povzročil veliko presenečenje, ker je zadnje čase policija dan in noč stražila njegovo stanovanje. Grško notranje ministristvo je obvestilo o njegovem begu, policijo vsake sosednje dežele.

Atene, Grška, 16. marca. — Oblasti so izvedele, da se nahaja Insull na tovornem parniku "Mariot" v bližini Krete. Kapitan je bilo po brezčistem brozaju naoceno, naj se takoj vrne v Grčijo.

In zveznega sveta je izstropil Henri Haeberlin, ki je bil predsednik v letih 1926 in 1931. Dr. Jean Marie Musy, ki je bil predsednik leta 1925 in 1930, pa je zarabil, da bo odstopil. Mogroče bo odstopil celo ves zvezni svet.

Ker je Švica obkoljena z fašističnimi državami, Italijo, Avstrijo in Nemčijo, je švicarska vlada vpeljala postavo, po kateri je dobila izvenredne pravice proti političnim agitatorjem, toda v nedeljo je narod po plebiscitu zavrgel tozadjevno postavo. Tudi lanskoto leta je plebiscit ravno tako zavrgel vladni gospodarski načrt, po katerem naj bi Švica obdržala zlasti valuto.

Plebiscit je pokazal sicer narodno zaupanje v demokracijo, toda dal je nezaupnico zveznemu svetu. Medtem ko je zvezni svet konzervativ, so mesta Ženeva, Curih in Basel komunistični.

Plebiscit je pokazal sicer narodno zaupanje v demokracijo, toda dal je nezaupnico zveznemu svetu. Medtem ko je zvezni svet konzervativ, so mesta Ženeva, Curih in Basel komunistični.

Nezadovoljni so občini načrta, da se ne bo izkoristila vladna vrednost.

Insull je bil včeraj vključen v skupino

INSULLU SE BEG NI POSREČIL

Njegova žena je bila aretirana. — Najbrž bo deportirana. — Insull je bil preoblečen kot ženska. — Na parniku so ga prijeli.

Atene, Grška, 16. marca. — Včeraj zgodaj zjutraj je Samuel Insull, katerega želi imeti čakašo sodišče zaradi golufije, izginil iz hotela, v katerem je stal do 17. mesečev ter se je uspešno vstavljal izročitvi Združenim državam. Grška vlada mu je zapovedala, da mora odpotovati iz Grčije najpozneje v četrtek opoldne.

Policija domneva, da je Insull pobegnil preoblečen kot ženska in da je skrit v Atenu, ali pa se nahaja na orient-ekspresem vlaiku, ki vozi v Pariz. Nekateri pa domnevajo, da se nahaja v Sotunu.

Njegova žena je bila aretirana in je moralna čez noč ostati v zaporu. Med izpraševanjem se je dvakrat onesvestila. Vlada jo je razglasila kot nezaželeno tujku in bo deportirala.

Nekdo mož, ki pravi, da je bil priča bega, pravi, da je bil Insull preoblečen v žensko ter da se je z neko drugo žensko odpeljal z avtomobilom proti Pireju.

Nekdo mož, ki pravi, da je bil priča bega, pravi, da je bil Insull preoblečen v žensko ter da se je z neko drugo žensko odpeljal z avtomobilom proti Pireju.

Ker Insull nimata nikakih potnih listin, bo povstal arretiran, kamor bo prisilen.

Manford, Okla., 16. marca. — Policija je nenadoma vdrla v neko samotno hišo blizu Osage, nedaleč od Mannorda ter arretirala 8 oseb, ki so na sumu, da so bili v zvezi z odvedbo bankarja Edwarda G. Bremerja iz St. Paul, Minn.

Detectivi so že več dni pazili na neko majhno, belo farmsko hišo, 6 milij zapadno od Manforda. Ko so opazili, da so vsi osundjeni v hiši, so vanjo vdrli in jih arretirali. Detectivi so posebno iskali Arthurthura Barkerja in Albina Karpiša, katerih odtisi prstov so bili najdeni na avtomobilu, s katerim je bil Bremer odveden.

Greenwich, Conn., 16. marca. — Policija je postavila posebno stražo, da straži Mrs. Frederico Fydel Guerico, ker je bila odkrita zarota, da nameravajo zločine odvetnega inostranca, ki pa niso v tečaju.

Ako se je obrnil proti vzhodu, bi mogel skozi Bospor dosegiti v Rusijo, Romunsko ali v Malo Azijo.

Ameriški potni listini Insull

ni hotel sprejeti; ravno tako je tudi zavrnili železniški vozni listek do Pariza. Nobena država pa ni hotel začeti izdati dovoljenja za vstop v deželo.

Njegov beg je povzročil veliko presenečenje, ker je zadnje čase policija dan in noč stražila njegovo stanovanje. Grško notranje ministristvo je obvestilo o njegovem begu, policijo vsake sosednje dežele.

Atene, Grška, 16. marca. — Oblasti so izvedele, da se nahaja Insull na tovornem parniku "Mariot" v bližini Krete. Kapitan je bilo po brezčistem brozaju naoceno, naj se takoj vrne v Grčijo.

In zveznega sveta je izstropil Henri Haeberlin, ki je bil predsednik v letih 1926 in 1931. Dr. Jean Marie Musy, ki je bil predsednik leta 1925 in 1930, pa je zarabil, da bo odstopil. Mogroče bo odstopil celo ves zvezni svet.

Ker je Švica obkoljena z fašističnimi državami, Italijo, Avstrijo

KRATKA DNEVNA ZGODBA

KADAR JUG PРИБУЧИ

LIKOVIC JOŽA:

Večerilo se je, od Pokojšča do Korena, od okena do sreca, od mlinov do solza, ki bodo potočene to neč bogove kje. Dolge, rdeče zarje niso mogle miniti z zvonjenjem, ki je zamiralo v zapuščenih final po družnicem; še so zardevalo, se razgorave in drhtele, dokler se jih ni usmili božja milost ter jih sprejela v svoje neizmereno narodje. Tako se spočno noči pred pomladjo, brez bolesti in trudnosti; ptički začeljajo v slovo, zeleni vrhovi smrek se zganejo, sanje se spuste na zemljo, plahne in zamigljajo po kajžah. Tanki, modri dimi se vijejo na požarnicah in strženih, ogujena znamenja novega življenja se kažejo na Barju. Samo v globičah in lažih leži svit miraz, tja še ni segel dili čudotvorne znanilki, ki se je ustavila na mehkih jasah.

Zakasnel sem se nekje v grapah pod Menišjo. Razorana rebara Gra-

de so že potemnala in izgubila grozno zumanjost; mrakovci so zabri-

sali ostre črvi in plazovite drće, kjer rase brinje in živi božje dreve,

rdeč spominček božjih skrnosti. Prencieli sem v starem mlinu, ki je še vedno čemel sredi lednih kopij, mračne in grbastih vrb. Semkaj zaide le redek popotnik, ubog oglar s tovornim živinčetom ali potepuh z barsko rayni.

Tanke srne postajajo na svetih li-

vadah, srnjaki drami z zaljubljeni-

miklji nad vse veličastno jutranjo

tišino, ki še ne more graniti z za-

maznjeni brezini, kjer se je še ne-

davno srebrila zadnja zimska mo-

sečina.

V mraku me je sprejel prileten

in postrežljiv mlinar, v pogovoru

malec nezaupljiv; vsako besedo je

varno obrnil kakor zlat na dlani.

Taki so ljudje po samotah! Porinil

je pred me skrinjo in razpihal žer-

javico. Dolgo sva vasovala, topota

in sladkobni vonji, ki ga je pustila

v teh puščovnih prostorih vsakdanja

mlečev, sta me prijetno zasni-

vala. Po večerji se je starce sklju-

čil v dve gubi in momljil:

"Saj nimam spaneva, konaj ča-

kan tiste ure, ko se bodo zopet pre-

usnili kolosa in oglašile stope, da

bo poenigljaval zvonec in me dra-

mil sredni noči."

Zunaj je potegnil veter, pes se

je začel trgati na kratki verigi,

priprta dver je zavilila. Nekje je

nenačoma hrestnilo, morda pod je-

zom, v strugi ali zanurjenemu

žlebu.

"Jug bo," se je zopet razvivel

starce in dvignil kosate obrvi. Od-

slon

je lino in zadovoljno pokimal.

Zvezde so gorele nizko nad obronki gora, južni veter se je bližal. Mlinar je pripril lino, otrnil stenj, ki je pregorel v zapravem leščerbi in prevail nekaj vreč; nato je poiskal pipi in se prepustil spominom. Zgodbe so ozivljale, obrazi so se prikazovali, tajinstvene senke so rasle in se širile kakor prosojni krogli tobakovega dima, ki so se vili in razpletali iz kota v kot. Zunaj pa se je oglašal jug ter prinašal pozdrave in novo življenje. Mlinar je govoril tiko in prepričevalno.

"To se je zgodilo neko predpo-

mladno noč, ko je pričuval jug v

grapo. Zapahnil sem že dver in

spustil psa. Odjenjal sem zavore

in predstavil vretena, da bi neovito

pognala voda kolosa, čim bi

odjenjal led. Včasi se zgodijo to te-

kom nekaj ur, ko se uvrsti jug. Se

sem čistil kamen, da bi takoj na-

sal zito, kakor hitro stečejo kole-

sa, kar je pričel lajati na dvorišču

pes in odganjati zapaznelega ne-

znanca! Pogledam na pot. Pred

manjo sta se stiskala dva popotni-

ka, mladenič in ženska, obe zmude-

na in drhtela. Ona se ga je tesno

oklepala, kakor da se boji zanj.

Prosila sta me za kratek odpočitek;

postregel sem jima z žganjem in

ovzemkom.

On je bil bledikostih lie in šibke

rasti, skoraj bolan in strč; dekle je

bilo znešenje, sicer nekoliko ostarelo, toda vendar dovolj mično, samojenje oči so bile kalne in žalostne.

Oba bi pričeli med boljše ljudi.

Kaj ju je privedlo v to samoto?

Jaz ju nisem hotel nadlegovati s

svojo radovednostjo. Pov sod se

zgodi kaj posebnega in nerazumljivega. Zakaj bi se tudi tu ne? Morda sta bila preveč srečna, morda jim je postal življenje preveč breme, pa sta se zelela odmakniti

nila v mlin. Kaj se je zgodilo z njima bo ostalo nepojasnjena skrivnost tiste noči. Zdelo se mi je, da sem v polsnu čul usodni pljusk, ko se je razgrnila vodna gladina in povzila dvoje sreč. Brez krvi in smrtega krika! Samo jug jima je pel v slavo.

Zjutraj so našli drvarji na pro-

du dvoje utopljenec, leie pri leiu-

se pri sreči. Nad tolminom je le-

zadel nekaj kosov oblike, to je bila zadnja sled za obema."

Mlinar je odložil pipi in se pri-

pravil k delu; pristavl je lestevo in začel mazati vrtena. Zadnji krogli tobakovega dima so ginili pod pomračnim stropom. Žerjavica je začela izgubljati zlati sijaj. Starce je nerazočeno šepetal in odšival:

"Pomlad in ljubezen... za to se posebno, kar ju je motilo, in oviral v poslednji sreči. Morda sta izgubili um in razsodnost, lahko ju je le zmedel južni veter, ali jima je na-

stavil zanke vrag? Tudi mene moti

včasi sam zelenec; kolikor je se re-

bi okoli mojih koles, nagaja pri

vozi, se vsele na vretena ter piska

in špič za menoj, da bi me zapeljal.

Kaksne žaravnice tvega za te stare

kesti..."

Ko sta se neznanec malo pokrepila, sta odšla po grapi dalje. Sprva sem ju pridrežal in svaril za radi nevarne poti in ledjenih tal. Ker se nista zmenila za moje našte, sem oba prepustil njuni vojti, edpr dver in ju spremljam do znamenja. V višavah je pel jug: veličastno bučanje se je utrinalo iz gore v gor, ed hipa do hipu močnej in vedno bolj osvajajoče. — Crne jelše so se pripogihale od vodne gladine, triko vejevijo se je bilo in povzročalo še ledest. Vrtinci so nosili gnilo listje čez jez, vse bolno in slabotno se je moralo umakniti. Očiščevalni sili znanilca pomladni. Skrivnostna dvojica se je skratko poslovila od mene. Še sem sledil njunim nesigurnim korakom, eul trepet in vzdih, končno so obzakrili mrakovci za vedno.

Presenečen sem se vrnil domov,

privezel psa, da bi ne opašil po-

potnikov, če bi se premislila in vr-

nila ostri robovi, rušil se je zmr-

čil v tem seznamu :: :

Poučnih Knjig boste našli knjigo, ki bo vas zanimala

Angleško slovensko berilo	\$2.—
Amerika in Amerikanici (Trunk)	5.—
Angeljska služba ali nauk kako se najstreže k sv. maši	10
Boj načeljivim boleznim	.75
Cerkniško jezero	1.20
Domači zdravnik po Knajpu: vezano	\$1.50
Domači vrt	1.20
Govedoreja	1.50
Hitri računar	.75
Gospodinjstvo	1.20
Jugoslavija (Melik) 1. zvezek	1.60
2. zvezek. 1—2 snopič	1.80
Kletarstvo (Skalicky)	2.—
Kratka srbska gramatika	.30
Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov	.30
Kako se postane državljan Z. D.	.25
Knjiga o dostojnem vedenju	.50
Kubična Računica	.75
Liberalizem	.50
Mlada leta dr. Janeza Ev. Kreka	.75
Mladenciem, 1. zvezek	.50
2. zvezek	.50
(Oba skupaj samo 90 centov)	
Mlekarstvo	1.—
Nemško - angleški tolmač	1.40
Nasveti za hišo in dom	1.—
Najboljša slov. Kuharica, 668 str. (Kalinšek), lepo vez.	5.—
Največji spisovnik ljubavnih in drugih pisem	.75

Ojačen beton	.50
Obrtno knjigovodstvo	2.50
Praktični računar	.75
Perotininarstvo, broširano	1.50
Pravila za oliko	.65
Psihične motnje na alkoholski podlagi	.75
Prehodniki in idejni utemeljitelji ruskega idealizma	1.50
Radio, osnovni pojmi iz radio tehničke, vezano	2.—
broširano	1.75
Ročni slov. nemški slovar	.90
Slovenska narodna mladina, (obseg 452 strani)	1.50
Svetlo Pismo stare in nove zaveze, lepo trdo vezano	3.—
Sadno vino	.40
Sadjje v gospodinjstvu	.75
Učna knjiga in berilo laškega jezika	.60
Učna knjiga in berilo italijanskega jezika	1.—
Učbenik angleškega jezika: trdo vez	1.50
broširano	1.25
Uvod v filozofijo (Veber)	1.50
Veliki slovenski spisovnik:	
Zbirke pisem, listin in vlog za zasebniike in trgovce	1.25
Veliki vsevedež	.80
Veselilna knjizica	.50
Zbirka domaćih zdravil	.60
Zdravilna zelišča	.40
Zgodovina umetnosti pri Slovencih, Hrvatih in Srbih	1.90
Zdravje mladine	1.25
Zdravje in bolezen v domaći hiši, 2 ZVEZKA	1.20
Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovenev. (Melik) II. zvezek	.80

Te in mnogo drugih knjig, lahko dobite pri KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18th Street New York, N. Y.

za 50 centov. — Naročite ga še danes

NJEN VODNIK

ROMAN
IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

35

S to mislijo, se je morala spriznati, če je hotela ali ne. Samo ko bi imela dovolj moči, da se ne bi izdala, da ne bi nikdo izvedel kako ponižano se je čuti, da je morala ljubiti kjer ni mogla privakavati ljubezni. In da se, ni izdala, ji ni preostajalo drugega, kot da je proti Henrik postala zopet hladna in brezbrizna in ponosna. Rajši je videla, da jo je Henrik smatral za nelvhaležno, kot pa bi izdala skrivnost svojega srca.

Kako bo mogla v bodoče prenašati svoje življenje? Ali ji bo pomagal njen ponos, da bo premagala to nesrečno ljubezen? Mora se ji posrečiti, če bo vedno mislila, da se je predal drugi. Da, mora lo je biti tako! Najboljše bi bilo seveda, ko bi dala svojo roko Alfonsu Mentoru; potem naj Henrik ne bo mogel nikdar slutiti, da ji je bil vse.

Toda mrza polt jo obide, ko pomisli, da bi bila Alfonsova žena. Nikogar drugega žena ne bi mogla biti z ljubezni do Henrika v svojem sru. To bi bila prevara! In svojega dobrega priatelja Alfonsa ni hotela varati. Vreden je bil, da bi dobil ženo, ki bi se mu vdala s celo svojo dušo in ki ga ni vzela za moža zato, da bi s tem zakrila ljubezen do drugega. Pri njenemu značaju je bilo to nemogoče. S polovičarskimi stvarmi ni bila zadovoljna. Vse — ali nič!

Torej nič!

Tako se ji preganajo misli po glavi kot splašeni tiči, ki niso mogli najti miru, in sem in tam zopet odpre svoje oči. Pa vsakikrat opazi, da jo Henrik vedno poln skribi gleda. Vsakikrat bi mogla bolestno kriknil. Zakaj jo je tako pogledoval? Pri tem je najbrže mislila na svoje plavoaso dekle.

Henrik pa ni misil na nikogar drugega kot na svojo mlado go-spolinjo, ki mu je sedela nasproti bleeda, z zaprtimi očmi in tresočimi ustnicami. Kaj jo muči? Jasno mu je bilo, da trpi, da se bori proti težkim čutom. Okoli bledih ustnic se ji je razlila bolestna poteza, katera prej ni nikdar videl, okoli teh ust, ki so se mu zadnje čase takoj ljubezljivo smejele in ki jih je tako zelo ljubil in si jih najrajski pokril z vročino poljubi.

Ni mogel razumeti, kaj jo muči. Kako neki bi, saj ni vedel, da ga je ljubila, da ga je opazovala, ko se je ločil od Kriste in da je to sovo napačno razlagala. Kako lahko bi ji bi drugače pregnal njenе bolezine. Samo ena njegova beseda, da je imel sestro in da je bila ta sestra na postaji, bi izbrisala vse, kar je bolestno zategovalo Cedine ustnice.

Toda rešilna beseda ni bila izgovorjena kot marsikatera druga beseda, ki je zmožna rešiti velike zapletitje.

Konečno se ima Ceda popolnoma v oblasti in odpre oči. Sedaj je tudi prenesla Henrikov pogled in je že njun gorovila.

— Prosim, dajte mi malo kolinske vode, senor Rom. Glava mi je malo boljša, pa se hočem še nekoliko posvežiti.

Veselo poskoči Henrik in naglo prinese steklenico kolinske vode. Iz steklenice zlije nekoliko dišeče vode na Cedin robec in ji ga ponudi, da si ga pritisne na čelo in more vdihovati osvežjujoči duh. Vejet je bil, da mu ni bilo več treba gledati je trpeti.

Zaveso pri oknu potegne nekoliko navzdol, da je niso dražili prehudi soleni žarki. Vpraša, ako bi mogče hotela premeniti sedež. Ceda samo odkima. Bilo ji je prijetno, da tako skribi za njo, toda ni hotela postati mehka.

— Je že mnogo boljše.

— Ali želite piti malo vode? — jo vpraša.

Ceda prikima in Henrik takoj odide v jedilni voz za vodo. Ko je bil Henrik odsoten, pravi Ceda materi:

— Da le more človek tako nenadoma dobiti tak glavobol?

— Meni se to pogosto zgodi. Ceda. Pa vesela sem, da se zopet bolje počutiš. Bila sem že v velikih skrbeh, da mi zboleš.

— Ne, ne, nikar se ne boj. Vidim, da je prešlo; mir mi je dobro del.

Ko se Henrik vrne, Ceda pokorno piše hladno vodo in si pomoči sence. Kajt, ne glede ne vse drugo, jo je v resinci bolela glava.

Ceda se sili, da bi bila udeležena pri razgovoru, toda s tajo bolestjo opazi Henrik, da se je obnašala proti njemu vse drugače, kot zadnje tedne. Sieer ni bila več tako ponosna, da bi kazala svojo oblast nad njim, kot s početka, ko se je še borila s svojimi občutki do nje, ker jih je hotela udušiti. toda v njej je bila zopet prejšnja hladnost kakor da se ji ni smel nikdo približati, in z njo ni bilo mogče zaupno občuvati. Henrika zelo boli, da je zopet tako brezbrizna proti njemu, toda misli si, da ji spomin na požar obledeva in da se njen ponos zopet polagoma zaveda, da ni nič drugega kot plačan vodnik, spremljevalec na potovanju, katerega ni hotela razvaditi s preveliko prijaznostjo, da ni izzubila pri njem svojega ugleda in spoznavanja.

Senora pa je bila proti njemu vedno zelo dobra in ljubezljiva in je prihajala k njemu z vsemi svojimi potrebami in željami, ker je vedela, da je za vsako stvar imel nasvet.

Obisk v Angliji in Skandinaviji je zopet vzel nekaj tednov. Teda pa pravi senora, da ima že vsega dovolj in je odločeno zahtevala, da se vrnejo domov.

Ceda ji pritrdi in tako je Henrik preskrbel vse za vožnjo iz Beremerhafena v Mehiko. Ceda je postajala proti Henriku vedno bolj hladna, ker je hotela nagnenje do njega zatrepi v kali. Mati je bila z njo zelo nezadovoljna. Prav nič ji ni ugajalo, da je bila njeni hčeri proti njemu, kateremu se je imela zahvaliti za svoje življenje, tako mrza in ponosna. Nekega dne ji reče:

— Proti senoru Romu se obnaša nekam čudno, Ceda. Ali pozabiš na vse, kar se je zgordilo?

Ceda resno stresne glavo.

— Ne, ne, tega prav gotovo ne pozabim — nikdar! Toda zaradi tega da se ni treba vedno častitljivo gledati, kakor ti.

— O, zaslubi pa. In meni je zelo žal, da ga ne moreš trpeti. V resinci zaslubi od tebe drgačno obnašanje. Njemu sva veliko dolžni. Takoj potem, ko smo odpotovali iz Florence, si mu kazala vedno veliko naklonjenost. Gotovo je temu bil vzrok požara. Več, kaj sem tedaj vseh mislila?

— Kaj mama?

— Da bi zanj morala občutiti več, kot do katerega drugega moškega in da bi bilo meni popolnoma razumljivo, ako ga iz hvalnosti za najino rešitev osreči s svojo roko.

Ceda se začudil in srpo gleda mater Prebledi in ustnice se ji tresejo. Nato pa se glasno zasmije.

— O, mama, na kakje čudne in romantične misli prideš! Popolnoma pozabši, v kakem razmerju je z menoj. S takim se vendar ne bom poročila!

Senora nejovljivo zmaje z glavo.

(dalje prihodnjie)

SMRT ČUDAŠKEGA SAMOTARJA

JESENICE, 3. marca.

Ni se dolgo tega, ko sem bil na izletu na Pustnem vrhu in na Kočni ter sem se preko Medjega dolga vracala nazaj v dolino do malega umetnega gorskega jezera, ki leži pod strmo Bevkovo planino in v kateri se izliva knaula po izviru bistri potok Javornik. Prekrasna je gorska pokrajina, vse naokrog jo obrobljajo smrekovi gozdovi in zeleni senčetzi, v ozadju pa široko visoko v nebo najvišji vrhovi Karavanke. Mir vlaža daleč naokoli, le v spodnjem koncu umetnega jezera vedno brune stroje velikih rezervoarnih naprav. Zajemajo vodo, ki se pretaka po ogromnih cevih in goni turbine v tovarni Kid na Javorniku.

Ko sem se naužil krasot prirode in božajecega miru, sem krenil niz dol ob bistrem potoku proti dolini. Nedaleč od poti na desno zagledam celo naselbino malih oglarskih koč, od katerih se je valil dim. Mislič, da biva tu večja skupina oglarjev, sem zavil proti kočam, a sprva nisem našel nikogar v njih. Vseh koč je enajst, a šele v predzadnjih sem našel na neki tnatli sededečega starega moža, ki je držal žedno med zobmi.

Ni moje vprašanje, kje ima tovarisko, mi je odgovoril, da prebiva v vseh bajticah on sam in da ne mora dovesti za druge ljudi. Ponudil sem mu kožarec dobrega likerja, ki ga je takej v dušku izplil in postal knaulu nato zelo zgovoren. Povabil me je v notranjost kočice, ki je bila natrpana vseh mogičnih potrebnih in nepotrebnih predmetov, da bi jih lahko našel skoro na tisoču. Med njimi je bilo tudi mnogo knjig, slovenskih in nemških samih starejših letnikov, ki pa so bili že v zelo slabem stanju. Z največjim veseljem mi je razkazoval cele čebelice nasoljenega pasjega in načijega mesa ter pondarjal, da mu je manjše in pasje meso ljubše kakor letino in svinjino.

"To mi gre v slast," je trdil včer, "Bolan nisem bil po njem nikoli, nikdar me ni bolel trebuš, četudi je meso časih napolku kuhan."

Kazal mi je tudi vislice, na katerih je bila zavijena vseh možnosti, da se iz njegovih kolibic nini kadil din.

Okrug oglov so tulili njegovi psi in zavijale mačke, a gospodarja niti niso mogli v spregled. Sosedov sinko mu je prime-neel v običajnem času mleko, a do njegove kočice ni mogel, ker je spotoma trdil.

A tudi njega je vzelo. V sredo se iz njegove kolibice nini kadil din. Okrog oglov so tulili njegovi psi in zavijale mačke, a gospodarja niti niso mogli v spregled. Sosedov sinko mu je prime-neel v običajnem času mleko, a do njegove kočice ni mogel, ker je spotoma trdil.

Tako je umrl Janez Kapis v prosvitljenem 20. stoletju, v gozdni samoti, brez svojev, brez lici in brez pomoči. Le psi so mu stali tiste usodne minute ob strani in ga čuvali ob njegovi nemoči. Kasneje pa so prišli dobrji sosedje in odnesli Janeza v svoj dom in ga položili na mrtvski oder. Potem so ga odnesli v dolino. Tistih 11 malih koč, v katerih je imel svojo rezidenco, pa bo samevalo naprej, dokler se ne bodo sesedle in bo čas zabrisal sled za njimi.

ZLATO ISČEJO

Južna država Georgia je zelo bogata na zlato. Odkar kupuje vla- da zlato po zelo visoki ceni, se je med prebivalci oživila strast do te dragocene kovine. Kot vidite, so se celo dekleta opremlila s potrebnim orodjem in isčijo zlata zrna v bližini potoka pri Dahlmole.

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre
NA HITREM EKSPRESNEM PARNIKU

ILE DE FRANCE

21. MARCA

22. aprila — 5. maja

PARIS

7. aprila — 28. aprila

CHAMPLAIN

3. aprila — 21. aprila

NIZKE CENE DO VSEH DELOV

JUGOSLAVIJE

Za poslanja in potne liste vprašajte naše poštarne agente

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA GENE VOZNIE LISTOV, RE-

ZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-

TCVANJE

21. maja:

Statendam v Boulogne sur Mer
Olympic v Cherbourg

19. maja:

Paris v Havre
Aquitania v Cherbourg
Saturnia v Trst

23. maja:

Manhattan v Havre
Hamburg v Hamburg

25. maja:

Bremen v Bremen
Rex v Genoa
Berengaria v Cherbourg

26. maja:

Albert Ballin v Hamburg
President Roosevelt v Havre

1. junija:

Europa v Bremen
Volendam v Boulogne

2. junija:

Champlain v Havre
Vulcania v Trst

6. junija:

New York v Hamburg
Washington v Havre

6. junija:

Olympic v Cherbourg
Statendam v Boulogne

9. junija:

Paris v Havre
Aquitania v Cherbourg
Conte di Savoia v Genoa

12. junija:

Bremen v Bremen
Lafayette v Havre
Deutschland v Hamburg

16. junija:

Havre v Hamburg
Berengaria v Cherbourg

18. junija:

Europa v Bremen
Statendam v Boulogne sur Mer
Antonietta v Cherbourg

20. junija:

Hamburg v Hamburg
Majestic v Cherbourg
Manhattan v Havre

22. junija:

Conte di Savoia v Genoa
Le de France v Havre

23. junija:

Lafayette v Havre
Deutschland v Hamburg

27. junija:

Aquitania v